

's-Gravenhage, 29 JAN. 1955
Javastraat 68

No. : 264964
Bijl. :

Betr. : Activiteit der CPN.

ZEER GEHEIM

In aansluiting op mijn brief d.d. 12 Januari 1955 no 262925 heb ik de eer Uwe Excellentie het volgende mede te delen.

In Zuid Limburg werd in één CPN-afdeling een begin van uitvoering gegeven aan de aldaar in begin Januari besproken bijzondere veiligheidsmaatregelen. Men ging er toe over het daarvoor in aanmerking komende materiaal (o.m. administratieve bescheiden) op één plaats samen te brengen.

Tot nu toe werd slechts in twee andere CPN districten opgemerkt, dat over het treffen van dergelijke maatregelen werd gesproken. In Zuid-Holland wees een districtsbestuurder er medio Januari in een vergadering van een CPN-afdeling op, dat de BVD nu extra waakzaam is en dat als er iets gebeurt bij partijgenoten geen namen in huis mogen worden gevonden. Afdelingskartotheken zouden alsdan dienen te worden vernietigd.

Verder is nog bekend geworden dat ruim een maand geleden, begin December 1954, bij een gehouden gesprek tussen leden van een districtsbestuur in het Oosten des lands aangeroerd werd, dat er maatregelen zouden moeten worden genomen voor het geval er eens een politieke ommekeer zou plaats vinden.

Er is dus niet vastgesteld dat algemeen in de partij bijzondere veiligheidsmaatregelen worden getroffen.

Wel zijn berichten ontvangen, die bevestigen, dat er in de partij na de Moskouse conferentie mede als gevolg van het in mijn bovenvermelde brief besproken artikel van Paul de Groot van 4 December 1954 een zekere ongerustheid en onzekerheid is ontstaan. Een prominente partijfunctionaris sprak medio Januari tegenover het kader van een district zelfs van verwarring. Kennelijk om de ontstane ongerustheid weg te nemen bracht hij naar voren, dat het waanzin zou zijn te denken dat de bekendgemaakte (eventuele) bewaapening van Oost Europa een ander dan een zuiver defensief doel zou hebben. Mogelijk handelde hij hier in opdracht van de partijleiding. Dergelijke symptomen van verwarring zijn echter niet in alle CPN-districten, waaruit informatie worden verkregen, opgemerkt. Niettemin blijven er stemmen te beluisteren die de partijgenoten ten aanzien van de komende politieke ontwikkeling weinig geruster kunnen stellen.

De Deutsche Demokratische Republik (DDR) gaat in de visie der communisten met betrekking tot de door het

AAN:
Zijne Excellentie de Minister
van Binnenlandse Zaken
te
'S GRAVENHAGE

Oostblok in geval van totstandkoming van de Duitse Wehrmacht te nemen maatregelen een steeds belangrijker plaats innemen. Harry Verhey repte in een publicatie, gedateerd 17-12-54, in het Januari-nummer van Politiek en Cultuur van een optreden van de 18 miljoen (Oost)-Duitsers tegen de fascisering en de herbewapening van West-Duitsland. Marcus Bakker sprak op de Nationale conferentie van "Dat Nooit Weer" op 19-12-54 van een heftige, niet meer te vermijden burgerstrijd in geval West-Duitsland opnieuw een agressieve en fascistische staat zou worden.

Bij de beoordeling van dergelijke stemmen valt steeds te bedenken, dat het partijkader in de uitlatingen van vooraanstaande partijfunctionarissen niet "slechts propaganda" ziet, maar dat men tracht daaruit de in de praktijk te volgen politieke lijn te onderkennen.

Samengevat geeft het bovenstaande het volgende beeld:

1. In verschillende, (niet alle) CPN-districten bestaat een zekere ongerustheid omtrent de ontwikkeling van de internationaal politieke situatie.
2. In één CPN afdeling in een district in het Zuiden des lands worden speciale beveiligingsmaatregelen getroffen. In twee andere districten wordt resp. begin December 1954 en medio Januari 1955 daarover gesproken. De besproken veiligheidsmaatregelen worden daar van een voorwaarde (een politieke ommekeer) afhankelijk gesteld.

Met dit beeld voor ogen lijkt de veronderstelling gewettigd, dat de partijleiding wellicht geruime tijd vóór de Moskouse conferentie aan een beperkt aantal personen (bijv. de politieke secretarissen van de districten) aanwijzingen heeft gegeven betreffende het nemen van speciale veiligheidsmaatregelen in het geval van een bijzondere situatie. In deze gedachtegang is het mogelijk dat de huidige in de partij opgemerkte beveiligingsverschijnselen een gevolg zijn van de eigen interpretatie van de ontwikkeling der politieke toestand door functionarissen in de CPN-districten.

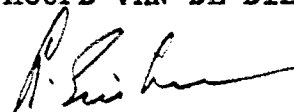
Van invloed kan hierbij nog zijn geweest, dat de partijleiding in het afgelopen jaar ernstige pogingen heeft aangewend om de waakzaamheid in de partij ten opzichte van de inlichtingen activiteit van de zijde van de overheid te vergroten. Herinnerd moge worden aan de uitlatingen van Paul de Groot op de partijbestuurszitting van Mei 1954 en de tegen de BVD gerichte artikelenserie in De Waarheid in begin Juni 1954.

De bovenstaand weergegeven poging tot verklaring van de in de CPN aan de dag getreden beveiligings-symptomen is mede gegrond op het feit, dat (nog) niet kon worden vastgesteld, dat een algemeen, dus landelijk geldende aanwijzing van het partijbestuur ter zake is uitgegaan.

Van de geraadpleegde vertegenwoordigers der buitenlandse zusterdiensten is bericht ontvangen, dat in hun landen geen symptomen zijn waargenomen, welke een bevestiging zouden kunnen vormen van de in deze en mijn aangehaalde brief van 12 Januari j.l. beschreven berichten.

Een doordruk van deze brief deed ik rechtstreeks toekomen aan Zijne Excellentie de Minister-President.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr L. Einthoven.